

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ – ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΙΤΗΤΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ
ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ (ΕΠΣΑ) 2014 - 2018

Μέτρο ΕΠΣΑ 3ζ

Καινοτομία στον αμπελοοινικό τομέα

1η Προκήρυξη

Ιούλιος 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή / Νομική βάση.....	3
2. Σκοπός του Μέτρου.....	3
3. Χρηματοδότηση του Μέτρου	3
5. Περιοχές εφαρμογής	4
6. Περίοδος εφαρμογής.....	4
7. Επιλέξιμες δράσεις.....	4
8. Φορέας υλοποίησης του Μέτρου.....	4
9. Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Μέτρου	5
10. Προϋποθέσεις συμμετοχής.....	5
11. Ύψος δημόσιας ενίσχυσης.....	7
12. Επιλέξιμες δαπάνες	7
13. Άλλες μη επιλέξιμες δαπάνες.....	8
14. Διευκρινίσεις.....	8
15. Αιτήσεις συμμετοχής	8
16. Διαδικασία εξέτασης αιτήσεων	9
17. Ολοκλήρωση των επενδυτικών δράσεων και αίτηση πληρωμής	11
19. Έλεγχοι	14
20. Ποινές / Κυρώσεις.....	15
21. Παρατυπίες	16
22. Προστασία Προσωπικών Δεδομένων	17
23. Δημοσιοποίηση Στοιχείων των Αιτητών στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ – www.capo.gov.cy	17
24. Εκ των Υστέρων Έλεγχος.....	17
25. Ενστάσεις.....	19
26. Ηλεκτρονική Ενημέρωση.....	19
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	20
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	26

1. Εισαγωγή / Νομική βάση

Η έκδοση του παρόντος εγχειριδίου εφαρμογής-ενημέρωσης αιτητών γίνεται με βάση τον περί Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμο 64(Ι) του 2003 και έχει σκοπό την ενημέρωση των αιτητών για τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθήσουν για τη συμμετοχή τους στο Μέτρο ΕΠΣΑ 3ζ: Καινοτομία στον αμπελοοινικό τομέα. Η εφαρμογή του Μέρου διέπεται από τον **Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου** της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 «σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου» και από τον **Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 885/2006 της Επιτροπής** της 21^{ης} Ιουνίου 2006 «για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 του Συμβουλίου σχετικά με τη διαπίστευση των οργανισμών πληρωμών και άλλων οργανισμών και την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ».

Νομική βάση του Μέρου αποτελεί ο **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου** της 17ης Δεκεμβρίου 2013 «για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου», και ο **Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 555/2008 της Επιτροπής** της 27ης Ιουνίου 2008 «για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 479/2008 του Συμβουλίου για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς όσον αφορά τα προγράμματα στήριξης, τις συναλλαγές με τρίτες χώρες, το δυναμικό παραγωγής και τους ελέγχους στον αμπελοοινικό τομέα».

Σημειώνεται ότι όλες οι νομοθεσίες, κανονισμοί και αποφάσεις ισχύουν και εφαρμόζονται με τις εκάστοτε τροποποιήσεις τους.

2. Σκοπός του Μέρου

Το Μέτρο στοχεύει στην αύξηση της εμπορευσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των ενωσιακών αμπελοοινικών προϊόντων, μέσω της στήριξης για υλικές ή άυλες επενδύσεις με σκοπό την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών και τεχνολογιών. Σε αυτήν μπορεί να περιλαμβάνεται και η μεταφορά γνώσεων. Η στήριξη χορηγείται για τα προϊόντα που αναφέρονται στο Παράρτημα VII μέρος II του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 που επισυνάπτεται ως Παράρτημα 2.

3. Χρηματοδότηση του Μέρου

Το Μέτρο χρηματοδοτείται 100% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και περιλαμβάνεται στον Πρώτο Πυλώνα της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ). Το Μέτρο περιλαμβάνεται στο Εθνικό Πρόγραμμα Στήριξης του Αμπελοοινικού τομέα (ΕΠΣΑ) συνολικής κοινοτικής χρηματοδότησης €23,23 εκατομμυρίων που αφορά την περίοδο 16 Οκτωβρίου 2013 – 15 Οκτωβρίου 2018 (Παράρτημα VI του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013). Το ποσό που διατίθεται για κοινοτική χρηματοδότηση του Μέρου για το έτος 2014 ανέρχεται στις €250.000.

4. Δικαιούχοι

Δικαιούχοι για συμμετοχή στο μέτρο είναι οι παραγωγοί (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) των προϊόντων που αναφέρονται στο Παράρτημα VII μέρος II του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 (συνημμένο ως Παράρτημα 2) καθώς και οργανώσεις οινοπαραγωγών. Κέντρα έρευνας και ανάπτυξης πρέπει να συμμετάσχουν στο ερευνητικό έργο με τη στήριξη των δικαιούχων του Μέτρου για την καινοτομία. Διεπαγγελματικές οργανώσεις μπορούν να συνδεθούν με το έργο.

Δικαιούχοι των χρηματοδοτικών ενισχύσεων που θα παραχωρούνται μέσω του Μέτρου είναι επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στις ακόλουθες κατηγορίες και αναλαμβάνουν την υλοποίηση επιλέξιμων δράσεων που καλύπτει το Μέτρο:

- **Κατηγορία Δικαιούχων Α:** Πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) που ανήκουν στην κατηγορία των ΜΜΕ όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερ. 06/05/2003 και αριθμό 2003/361/Ε (Παράρτημα 1).
- **Κατηγορία Δικαιούχων Β:** Επιχειρήσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από το άρθρο 2, παράγραφος 1, της εν λόγω Σύστασης (Παράρτημα III), οι οποίες απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 200 εκατομμυρίων ευρώ.

5. Περιοχές εφαρμογής

Η υλοποίηση των επενδύσεων πρέπει να γίνει στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος.

6. Περίοδος εφαρμογής

Η εφαρμογή της παρούσας προκήρυξης θα καλύπτει την οικονομική περίοδο 16/10/2013-15/10/2018. Η πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων για την 1^η προκήρυξη θα αφορά στην περίοδο 28/7/2014 - 30/8/2014.

7. Επιλέξιμες δράσεις

Η χρηματοδότηση στα πλαίσια του Μέτρου καλύπτει την ανάπτυξη των πιο κάτω:

- i. Νέων προϊόντων σχετικών με τον αμπελοοινικό τομέα ή υποπροϊόντων του οίνου (Παράρτημα 2).
- ii. Νέων διεργασιών και τεχνολογιών που είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη αμπελοοινικών προϊόντων.

Οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν τις ενσώματες και άυλες επενδύσεις για μεταφορά γνώσεων, τις προπαρασκευαστικές εργασίες και πιλοτικές μελέτες. Οι απλές επενδύσεις με σκοπό την απλή αντικατάσταση δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες.

8. Φορέας υλοποίησης του Μέτρου

Η αρμόδια αρχή εφαρμογής του Μέτρου ΕΠΣΑ-3ζ, είναι το Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με βάση Συμφωνία Αναδοχής με τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

Οι αξιολογήσεις και βαθμολογήσεις των υποβαλλομένων αιτήσεων θα διενεργούνται από τριμελή **Επιτροπή Αξιολόγησης** στην οποία θα συμμετέχουν υπάλληλοι του Τμήματος Γεωργίας και του ΚΟΑΠ.

Εφόσον απαιτηθεί για σκοπούς των εργασιών της Επιτροπής Αξιολόγησης, δυνατόν να μισθωθούν υπηρεσίες τρίτων με εξειδικευμένες γνώσεις.

Ο ΚΟΑΠ αναλαμβάνει μεταξύ άλλων τον έλεγχο και τη συνεχή επίβλεψη του Τμήματος Γεωργίας για την ορθή εφαρμογή των εσωτερικών διαδικασιών που αναφέρονται στο εγχειρίδιο εφαρμογής-διαδικασιών. Η τελική έγκριση, η λογιστική καταχώρηση και η καταβολή της πληρωμής γίνεται από τον ΚΟΑΠ, αφού επιβεβαιωθεί η κανονικότητα και η νομιμότητα των αιτημάτων πληρωμής.

9. Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Μέτρου

Τα στάδια υλοποίησης του Μέτρου είναι:

- (i) Η δημόσια πρόσκληση υποβολής αιτήσεων για συμμετοχή στο Μέτρο, η οποία ανακοινώνεται στον Τύπο και στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.
- (ii) Η εξέταση, αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλόμενων προτάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέτρου.
- (iii) Η ένταξη των αιτήσεων που θα επιλεγούν στο Μέτρο, σύμφωνα και με το διαθέσιμο κονδύλι.
- (iv) Με την έγκριση της αίτησης, **ο αιτητής υποβάλλει τραπεζική εγγύηση** (πιστής εκτέλεσης) **ύψους 5% επί του συνολικού ποσού των επιλέξιμων δαπανών προς όφελος του ΚΟΑΠ**, η ημερομηνία της οποίας θα πρέπει να λήγει ένα χρόνο μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των δράσεων, αλλά θα αποδεσμεύεται το αργότερο σε τρεις μήνες μετά την ημερομηνία της τελευταίας πληρωμής αυτού, νοουμένου ότι οι δράσεις έχουν ολοκληρωθεί. Στην περίπτωση μη πιστής εκτέλεσης των δράσεων, θα γίνεται κατάπτωση της εγγυητικής.
- (v) Η υποβολή αιτημάτων καταβολής της ενίσχυσης και ο έλεγχος υλοποίησης των επενδύσεων.
- (vi) Η αποστολή των εγκριμένων αιτημάτων πληρωμής στον ΚΟΑΠ για τον τελικό έλεγχο τους, τη λογιστική καταχώρηση των χρηματοδοτικών πράξεων και την καταβολή της ενίσχυσης.

10. Προϋποθέσεις συμμετοχής

- (i) Δικαίωμα συμμετοχής στο Μέτρο έχουν μόνο όσοι περιλαμβάνονται στην Παράγραφο 4.
- (ii) Κάθε πρόσωπο, νομικό ή φυσικό, υποβάλλει, για κάθε προκήρυξη, μία αίτηση συμμετοχής μόνο.
- (iii) Οι δικαιούχοι μπορούν να υποβάλουν μία ή περισσότερες προτάσεις ανά αίτηση για κάθε προκήρυξη οι οποίες δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις €250.000 κοινοτική χρηματοδότηση αθροιστικά για κάθε προκήρυξη.
- (iv) Κάθε δικαιούχος να συνεργάζεται με ένα ή περισσότερα κέντρα έρευνας και ανάπτυξης που θα αναλαμβάνουν τουλάχιστο το 40% των δραστηριοτήτων και των δαπανών και λιγότερο από το 75% αυτών. Νοείται πως τα συμβαλλόμενα μέρη θα υπογράψουν γραπτή συμφωνία με την οποία θα διασφαλίζεται η συμμετοχή και οι υποχρεώσεις του κέντρου έρευνας και ανάπτυξης στο έργο.

- (v) Μαζί με την αίτηση θα πρέπει να υποβάλλονται τα απαιτούμενα παραστατικά που καθορίζονται στο έντυπο αίτησης. Διευκρινίζεται ότι τα απαιτούμενα παραστατικά που έχουν ημερομηνία λήξης, για να γίνουν αποδεκτά θα πρέπει να έχουν ισχύ και μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.
- (vi) Επίσης, μαζί με την αίτηση θα πρέπει να υποβάλλεται η «πρόταση καινοτομίας» με την οποία θα περιγράφεται αναλυτικά η καινοτόμος ιδέα και να περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:
- Τίτλος πρότασης καινοτομικής δράσης (μια λέξη ή φράση που προσδιορίζει την καινοτομία)
  - Γενικά στοιχεία για τον αιτητή (ιστορικό, οργάνωση, στρατηγική, κτλ.)
  - Περιγραφή της καινοτόμου ιδέας (σκοπιμότητα, αναλυτική περιγραφή, λεπτομέρειες για την τεχνολογία του εξοπλισμού και την επίδρασή του στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, στη βελτίωση της μεθόδου παραγωγής τους, στην αύξηση της παραγωγικότητας, στην προστασία του περιβάλλοντος, κλπ)
  - Στόχοι και επιδιώξεις της καινοτόμου ιδέας
  - Στάδια υλοποίησης της καινοτομίας που θα ακολουθήσει ο αιτητής
  - Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της καινοτόμου ιδέας
  - Ανάλυση των βασικών οικονομικών παραμέτρων και εκτιμήσεων που αφορούν αποκλειστικά την καινοτόμο ιδέα
  - Σύντομη περιγραφή των υπηρεσιών/προϊόντων/διεργασιών και της τεχνολογίας προϊόντων που θα χρησιμοποιηθούν, αναλυτικά στοιχεία κλάδου/ αγοράς (ανταγωνισμός, προβλήματα και προοπτικές του κλάδου) και πλήρης επεξήγηση των βασικών υποθέσεων που στηρίχθηκαν οι εκτιμήσεις και τα αριθμητικά δεδομένα.
  - Βασικά στοιχεία των αποτελεσμάτων καινοτομίας και πλεονεκτήματα σε σχέση με τον ανταγωνισμό (πώς διαφοροποιείται από τις υπάρχουσες επιχειρηματικές δραστηριότητες)
  - Κατάσταση υλοποίησης προβλεπόμενων δαπανών
  - Τεκμηρίωση της βιωσιμότητας της καινοτόμου πρότασης
  - Κατάλογος συνεργαζόμενων ερευνητικών φορέων και δραστηριότητες / δαπάνες που αναλαμβάνουν
  - Τεχνοοικονομική ανάλυση της καινοτόμου ιδέας
- (vii) Διευκρινίζεται ότι δεν θα επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης σε προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (Ε.Ε. C244, ημερομηνίας 01.10.2004 – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2).
- (viii) Αιτήσεις από επιχειρήσεις που έχουν υποχρέωση να είναι εγγεγραμμένες στο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και δεν τεκμηριώνουν την εγγραφή τους, δεν θα γίνονται αποδεκτές.
- (ix) Επιχειρήσεις που απαιτείται να κατέχουν πιστοποιητικό εγγραφής σύμφωνα με τον περί Εργοστασίων Νόμο του 1956-1996, θα πρέπει να προσκομίσουν το εν λόγω πιστοποιητικό, με την υποβολή της σχετικής αίτησης.
- (x) Επιχειρήσεις που απαιτείται να κατέχουν πιστοποιητικό υγειονομικής κατάστασης από το Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών και Δημόσιας Υγείας, θα πρέπει να προσκομίσουν το εν λόγω πιστοποιητικό, με την υποβολή της σχετικής αίτησης.

- (xi) Αιτήσεις από επιχειρήσεις που δεν συμμορφώνονται με τους περί Τροφίμων (Έλεγχος και Πώληση) Νόμους 1996 έως (αρ. 2) του 2011 καθώς και με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους και του Εδάφους Νόμους του 2002 έως το 2009 δεν θα γίνονται αποδεκτές.
- (xii) Οι επιχειρήσεις, που έχουν την υποχρέωση, θα πρέπει να τηρούν τις υποχρεώσεις υποβολής δηλώσεων παραγωγής και αποθεμάτων και τα προβλεπόμενα βιβλία με βάση τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) 436/2009.
- (xiii) Καμία πρόταση καινοτομίας δεν μπορεί να τύχει στήριξης αν έχει συμπεριληφθεί για στήριξη στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Κυπριακής Δημοκρατίας δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013.
- (xiv) Οι επιλέξιμες δαπάνες του έργου θα πρέπει να μην έχουν εγκριθεί ή να μην έχουν επιχορηγηθεί από άλλο Σχέδιο/Πρόγραμμα της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλης δημόσιας αρχής.
- (xv) Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενταχθούν στο σχέδιο, θα τηρούν ή δεσμεύονται να τηρήσουν το σύνολο της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και πιο συγκεκριμένα τους πιο κάτω Νόμους, καθώς και Κανονισμούς που προκύπτουν από αυτούς:
  1. 140(I)/2005, περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα
  2. 152(I)/2003, για την Προστασία και Διαχείριση Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων
  3. 153(I)/2003, για την Προστασία και Διαχείριση της Φύσης και της Άγριας Ζωής
  4. 106(I)/2002, περί του Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και του Εδάφους
  5. 56(I)/2003, περί της Ολοκληρωμένης Πρόληψης και Έλεγχου της Ρύπανσης
  6. 215(I)/2002, για τη Διαχείριση των Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων

11. Ύψος δημόσιας ενίσχυσης

Το ανώτατο ποσοστό της ενίσχυσης ανέρχεται μέχρι το 40% των επιλέξιμων δαπανών για την κατηγορία Δικαιούχων Α και μέχρι το 20% των επιλέξιμων δαπανών για την κατηγορία Δικαιούχων Β. Στη βάση του διαθέσιμου προϋπολογισμού, θα εγκριθούν οι αιτήσεις με την μεγαλύτερη βαθμολογία.

Το Τμήμα Γεωργίας αφού λάβει και τη σύμφωνη γνώμη του ΚΟΑΠ έχει το δικαίωμα, υπό το φως των αιτήσεων που θα υποβληθούν και του ετήσιου προϋπολογισμού, να εγκρίνει την καταβολή ενίσχυσης σε ποσοστό μικρότερο του πιο πάνω ανώτατου ποσοστού ενίσχυσης με τρόπο που να εξασφαλίζεται η ισότιμη μεταχείριση των αιτητών.

12. Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν ενσώματες και άυλες επενδύσεις για μεταφορά γνώσεων, προπαρασκευαστικές εργασίες (preparatory works) και πιλοτικές μελέτες που στοχεύουν στην ανάπτυξη:

- α) νέων προϊόντων σχετικών με τον αμπελοοινικό τομέα ή υποπροϊόντων του οίνου
- β) νέων διεργασιών και τεχνολογιών που είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη αμπελοοινικών προϊόντων.

12.1 Σε περίπτωση που οι δαπάνες γίνονται σε άλλο από το ευρώ νόμισμα, η ισοτιμία θα προσδιορίζεται στη βάση των τιμών συναλλάγματος κατά την ημέρα εξόφλησης των τιμολογίων, όπως καθορίζονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

13. Άλλες μη επιλέξιμες δαπάνες

Οι επενδύσεις με σκοπό την απλή αντικατάσταση δεν είναι επιλέξιμες.

Ο ΦΠΑ δεν είναι επιλέξιμος για χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (όπως και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης), εξαιρουμένου του μη ανακτήσιμου ΦΠΑ, όταν επιβαρύνει πράγματι και οριστικά άλλους δικαιούχους, εκτός από μη υποκείμενους στο φόρο που αναφέρονται στο άρθρο 13 (1), πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας.

Με άλλα λόγια, μόνο το μη ανακτήσιμο ΦΠΑ αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη, με την προϋπόθεση ότι ένας πιστοποιημένος λογιστής ή ορκωτός ελεγκτής του δικαιούχου δείχνει ότι το καταβαλλόμενο ποσό δεν έχει ανακτηθεί και εγγράφεται ως επιβάρυνση στους λογαριασμούς της επιχείρησης.

14. Διευκρινίσεις

Επενδύσεις που δύναται να λάβουν ενίσχυση θα πρέπει να έχουν υλοποιηθεί μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και προ ή κατά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσής τους (αποδεικτικό στοιχείο προσδιορισμού της ημερομηνίας υλοποίησης της επένδυσης αποτελεί η ημερομηνία που φέρει η απόδειξη πληρωμής που εκδίδει ο δικαιούχος προς εξόφληση αντίστοιχου τιμολογίου προμήθειας προϊόντος /υπηρεσίας σχετιζόμενου με την αίτηση/δράση καινοτομίας). Σημειώνεται ότι η έναρξη υλοποίησης των επενδύσεων πριν τη σχετική έγκριση της πρότασης δε δεσμεύει με κανένα τρόπο την τελική απόφαση του Τμήματος Γεωργίας ή/και του ΚΟΑΠ σε σχέση με την αίτηση. Απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα εξόφλησης των τιμολογίων και εξακρίβωσης των ημερομηνιών πληρωμής, αποτελούν οι καταστάσεις τραπεζικών λογαριασμών του δικαιούχου.

Νοείται ότι η πιστοποίηση υλοποίησης όλων των υλικών και άυλων επενδύσεων θα γίνεται και με επιτόπιο φυσικό έλεγχο που θα διενεργείται στα υποστατικά των επιχειρήσεων ή στους χώρους υλοποίησης της δράσης από την αρμόδια αρχή.

Σε περίπτωση που η δαπάνη για τις επιλέξιμες επενδύσεις είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια ενίσχυση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος (πραγματικού) κόστους των επιλέξιμων επενδύσεων.

15. Αιτήσεις συμμετοχής

Τα έντυπα αιτήσεων υποβάλλονται δια χειρός στα γραφεία του Τμήματος Γεωργίας, κλάδος Αμπελοουργίας/Οινολογίας, έναντι απόδειξης παραλαβής ή ταχυδρομικώς με συστημένη επιστολή προς τη Διευθύντρια του Τμήματος Γεωργίας, Τ.Θ. 71011, 3840 Λεμεσός, με την ένδειξη «Μέτρο καινοτομίας στον αμπελοοινικό τομέα».

Το έντυπο αίτησης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα παραστατικά που ζητούνται σ' αυτό. Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να κρατήσουν αντίγραφο του εντύπου υποβολής της αίτησης τους.

Επισυναπτόμενα έγγραφα (πρωτότυπα ή πιστοποιημένα αντίγραφα)

1. Διεθνής Αριθμός Λογαριασμού (IBAN). Να ζητηθεί από το Χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και να επισυναφθεί.
2. Πιστοποιητικό εγγραφής της εταιρείας σύμφωνα με τον Περί εταιρειών Νόμο.
3. Πιστοποιητικό από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και επίσημου παραλήπτη στο οποίο να φαίνονται οι μέτοχοι της εταιρείας.
4. Πιστοποιητικό εγγραφής σύμφωνα με τον περί Εργοστασίων Νόμο του 1956-1996.
5. Πιστοποιητικό υγειονομικής κατάστασης από το Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών και Δημόσιας Υγείας.
6. Άδεια απόρριψης υγρών αποβλήτων από το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας Φυσικών πόρων και Περιβάλλοντος ή βεβαίωση ότι δεν απαιτείται η σχετική άδεια.
7. Τρεις (3) τουλάχιστον, ανεξάρτητες, ανταγωνιστικές μεταξύ τους και έγκυρες προσφορές για μηχανήματα, εξοπλισμό και εφαρμογές πληροφορικής που να συνοδεύονται και από τεχνική περιγραφή (φυλλάδια και άλλο ενημερωτικό υλικό όπου είναι δυνατό. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις η αρμόδια αρχή δυνατόν να εγκρίνει αίτημα για λήψη μικρότερου αριθμού προσφορών εφόσον δικαιολογηθεί επαρκώς.
8. Βεβαίωση Ανεξάρτητων Εγκεκριμένων Ελεγκτών ότι η επιχείρηση -δικαιούχος παραμένει οικονομικά βιώσιμη και ότι δεν υπάρχει κανένα γεγονός, βάσει των τελευταίων διαθέσιμων οικονομικών της καταστάσεων, που να δεικνύει ότι ο η επιχείρηση- δικαιούχος θα είναι μη βιώσιμη κατά τα επόμενα 5 έτη και ότι ανήκει στην κατηγορία των ΜΜΕ.
9. Η «πρόταση καινοτομίας» όπως περιγράφεται στην παράγραφο 10 (vi).

Έντυπο αίτησης που υποβάλλεται ή ταχυδρομείται μετά την καταληκτική ημερομηνία που ορίζεται στην προκήρυξη του Μέτρου (ως ημερομηνία ταχυδρόμησης θα θεωρείται αυτή που αναγράφεται στη σφραγίδα του ταχυδρομείου στο φάκελο αποστολής), θεωρείται εκπρόθεσμο και δε θα εξετάζεται.

16. Διαδικασία εξέτασης αιτήσεων

16.1 Έλεγχος πληρότητας της αίτησης

Το Τμήμα Γεωργίας προβαίνει στον έλεγχο της πληρότητας της αίτησης και στον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής. Εάν κατά τον έλεγχο προκύψουν θέματα που χρήζουν διευκρίνηση ή ελλείψεις, ενημερώνεται το συντομότερο ο αιτητής, ο οποίος υποχρεούται εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία ενημέρωσής του, να προβεί στις απαραίτητες διευκρινήσεις και να προσκομίσει τυχόν ελλείποντα παραστατικά. Παρερχομένης της προθεσμίας αυτής, σε περίπτωση που δεν ανταποκριθεί ή/και τα νέα στοιχεία κρίνονται ανεπαρκή, η αίτηση απορρίπτεται και ενημερώνεται σχετικά ο αιτητής. Στις περιπτώσεις που η προσκόμιση παραστατικών δεν μπορεί να γίνει εντός της καθορισθείσας προθεσμίας λόγω του ότι παρατηρείται καθυστέρηση στην έκδοση τους, η οποία δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του αιτητή, τότε θα μπορεί να δοθεί παράταση μέχρι και 90 επιπλέον ημερολογιακές ημέρες, διαφορετικά η αίτηση θα απορριφθεί.

16.2 Αξιολόγηση και βαθμολόγηση

Αιτήσεις που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις και συνοδεύονται με όλα τα απαραίτητα παραστατικά, προχωρούν στο στάδιο της αξιολόγησης από την Επιτροπή Αξιολόγησης. Η Επιτροπή Αξιολόγησης, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, διατηρεί πλήρη αυτονομία και ανεξαρτησία, υπό την προϋπόθεση ότι ενεργεί μέσα στα

πλαίσια των νόμων και κανονισμών που διέπουν την προκήρυξη και υλοποίηση του Μέτρου.

Κριτήρια αξιολόγησης των αιτήσεων: (τα υποκριτήρια του κάθε κριτηρίου έχουν ίσο συντελεστή βαρύτητας, που προκύπτει από απλή διαίρεση της βαθμολογίας του κριτηρίου με τον αριθμό των υποκριτηρίων)

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
1	Ο βαθμός καινοτομίας και η μοναδικότητα του προϊόντος/υπηρεσίας/διεργασίας/τεχνολογίας	30
2	Ανταγωνιστικότητα και προοπτική πωλήσεων στην αγορά	20
3	Αντίκτυπος του έργου στην οικονομική ανάπτυξη γενικά	15
4	Ο βαθμός ικανότητας της επιχείρησης να ανταποκριθεί και η πληρότητα της πρότασης	35
	ΣΥΝΟΛΟ	100

Ανάλυση Κριτηρίων

Κριτήριο 1 - Το προϊόν/υπηρεσία θα πρέπει να πληροί ένα από τα πιο κάτω:

- Είναι μοναδικό ή είναι ανάμεσα σε μια πολύ μικρή ομάδα στην διεθνή αγορά, που σημαίνει ότι ο ανταγωνισμός δεν είναι πολύ μεγάλος ακόμα.
- Είναι μοναδικό στην τοπική αγορά από τοπική επιχείρηση και προσφέρει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Κριτήριο 2 - Ανταγωνιστικότητα και προοπτική πωλήσεων στην αγορά.

- Έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα έναντι άλλων; (να διασαφηνιστεί η προστιθέμενη αξία στον πελάτη)
- Ποιό είναι το μέγεθος της αγοράς και οι πιθανοί αγοραστές;
- Ποιές είναι οι αναμενόμενες πωλήσεις, πώς θα επιτευχθούν και με ποιά κανάλια προώθησης;
- Τακτική και ανταγωνιστική στρατηγική (ανταγωνιστικές δυνάμεις).
- Υπάρχει ενδιαφέρον από αγοραστές ή από Δημόσιο Οργανισμό;

Κριτήριο 3 - Αντίκτυπος του έργου στην οικονομική ανάπτυξη γενικά.

- Σε περίπτωση προοπτικής αγοράς του προϊόντος ή υπηρεσίας, η σημασία και ο αντίκτυπος του έργου για τον αγοραστή, τα οικονομικά οφέλη που θα αποκομίσει και η αύξηση της αποτελεσματικότητας του και της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρει.
- Σε όλες τις περιπτώσεις ο αντίκτυπος και η σημασία του έργου για την οικονομία γενικά, τα οικονομικά οφέλη που θα αποκομίσει και το κέρδος των καταναλωτών.
- Ο αριθμός των θέσεων εργασίας που αναμένεται να δημιουργηθούν σε συνδυασμό με τη ρεαλιστικότητα του στόχου αυτού. Στον υπολογισμό της δημιουργίας θέσεων εργασίας λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των υπαλλήλων της επιχείρησης από την ίδρυση της μέχρι την ημερομηνία υποβολής της πρότασης. Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

που μπορεί να πραγματοποιηθούν σε άλλες επιχειρήσεις να αναφερθούν και να δικαιολογηθούν.

- Βαθμός σημασίας του έργου για την οικονομία γενικά (όπως: εισφορά στην ανάπτυξη, ενίσχυση άλλων βιομηχανιών με διάφορους τρόπους, κόστος εξοικονόμησης πρώτων υλών και ενέργειας, κόστος απώλειας αν δεν υλοποιηθεί, ποσοτική ωφέλεια που θα προκύψει)

Κριτήριο 4 - Ο βαθμός ικανότητας της επιχείρησης να ανταποκριθεί σε συνάρτηση με τη δαπάνη του έργου και την αναμενόμενη κερδοφορία από το έργο.

- Ικανότητα για καινοτομία της επιχείρησης:
  - i. Καθορισμός του επιχειρηματικού πεδίου (τι, για ποιον και πώς).
  - ii. Η τεχνογνωσία της επιχείρησης, κεντρικοί πόροι (υφιστάμενα προϊόντα, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, δημοσιεύσεις, προσωπικό).
  - iii. Στόχοι επένδυσης.
- Η κερδοφορία και η ανταγωνιστικότητα της:
  - i. Προηγούμενες επιδόσεις σε χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα.
  - ii. Ικανότητα της επιχείρησης να το εμπορευματοποιήσει, που μπορεί να κριθεί από τα αποτελέσματα της επιχείρησης με άλλα κατά προτίμηση παρόμοια προϊόντα/υπηρεσίες και από την κερδοφορία της.
- Η τεχνική πληρότητα, επάρκεια και δαπάνη του έργου σε σχέση με την αναμενόμενη κερδοφορία από το έργο, καθώς και η υπεροχή της πρότασης έναντι άλλων ανταγωνιστικών λύσεων.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων, μπορεί να καλεί τους αιτητές σε προσωπική συνέντευξη για να δώσουν διευκρινήσεις σχετικά με τις αιτήσεις τους.

16.3 Οι αιτήσεις που θα επιλεγούν και θα συμπεριληφθούν στον κατάλογο για ένταξη τους στο Μέτρο, θα πρέπει να εξασφαλίσουν τουλάχιστο το 50% της βαθμολογίας για κάθε ένα από τα τέσσερα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 16.2 και συνολική βαθμολογία τουλάχιστο 60%.

16.4 Η έγκριση των αιτήσεων θα γίνει κατά σειρά βαθμολογίας μέχρι το ποσό που προβλέπει ο προϋπολογισμός.

17. **Ολοκλήρωση των επενδυτικών δράσεων και αίτηση πληρωμής**

Ο αιτητής, μετά την πλήρη ή μερική αποπεράτωση των επενδυτικών δράσεων (αναλόγως της περίπτωσης) και το αργότερο εντός 30 ημερολογιακών ημερών, ενημερώνει το Τμήμα Γεωργίας και υποβάλλει αίτηση για σκοπούς καταβολής του συνόλου ή του υπολοίπου της ενίσχυσης, σε περίπτωση που έχει ήδη λάβει μέρος της ενίσχυσης.

Σημειώνεται ότι η καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων αποτελεί δέσμευση και βασική προϋπόθεση για την καταβολή της χορηγίας, πλην περιπτώσεων ανωτέρας βίας. Συνεπώς, **η καθυστέρηση της ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων και κατά συνέπεια της υποβολής αίτησης πληρωμής, δυνατό να οδηγήσει στην απόρριψη της πληρωμής ή/και την ανάκτηση ήδη καταβληθείσας ενίσχυσης.**

Κατά παρέκκλιση, σε περίπτωση όπου ο αιτών το ζητήσει γραπτώς και εμπρόθεσμα (δηλ. πριν την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων), η Αρμόδια Αρχή δύναται να παρατείνει την καταληκτική ημερομηνία μέχρι και 6 μήνες, υπό την προϋπόθεση ότι θα παραταθεί ανάλογα και η λήξη της/των τραπεζικής/-ών εγγύησης/-σεων που έχει/-ουν υποβληθεί, έτσι ώστε η ημερομηνία λήξης της/τους να είναι ένα χρόνο μετά τη νέα καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων. Επίσης, θα αποδεσμεύεται/-ονται το αργότερο σε τρεις μήνες μετά την ημερομηνία της τελευταίας πληρωμής των επιλέξιμων επενδύσεων, νοουμένου ότι έχουν ολοκληρωθεί.

Για να γίνει αποδεκτή μια αίτηση ενίσχυσης, συνοδεύεται από έκθεση που αποτελείται από:

- Συγκεντρωτική κατάσταση των δράσεων που υλοποιήθηκαν.
- Ανακεφαλαιωτική οικονομική κατάσταση στην οποία εμφανίζονται οι προγραμματισθείσες και πραγματοποιηθείσες δαπάνες.
- Αντίγραφο αναλυτικής κατάστασης τραπεζικού λογαριασμού του αιτητή που να φαίνεται η πληρωμή των πραγματοποιηθεισών δαπανών.
- Υπεύθυνη δήλωση ότι οι αγορές δεν έγιναν από φυσικά πρόσωπα που συνδέονται υπό την έννοια του άρθρου 33 του Περί φορολογίας του εισοδήματος Νόμου του 2002.
- Βεβαιώσεις που αφορούν τακτοποιημένες υποχρεώσεις για το ΦΠΑ, Φόρο Εισοδήματος και Κοινωνικές Ασφαλίσεις.

Η έκθεση συνοδεύεται από τα απαραίτητα παραστατικά που αφορούν τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες (τιμολόγια, αποδείξεις εξόφλησης κλπ).

18. Καταβολή της ενίσχυσης

Εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013, οι οποίες επέρχονται στο διάστημα κατά το οποίο πρέπει να πραγματοποιηθούν οι επενδύσεις, η ενίσχυση καταβάλλεται μόλις εξακριβωθεί ότι μέρος (τουλάχιστον 50% της συνολικής δαπάνης / επένδυσης ή/και δαπάνες πέραν των €25.000) ή το **σύνολο** των επενδύσεων που καλύπτονται από την αίτηση, **υλοποιήθηκαν** και **ελέγχθηκαν επί τόπου**.

Εάν οι έλεγχοι καταδεικνύουν ότι ένα σύνολο εργασιών που προβλέπεται στην αίτηση ενίσχυσης δεν υλοποιήθηκε πλήρως για λόγους άλλους εκτός ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2, παράγραφος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013, **το αίτημα πληρωμής απορρίπτεται**. Εάν έχει καταβληθεί προκαταβολή ή εάν η ενίσχυση καταβλήθηκε μετά την εκτέλεση των επιμέρους εργασιών που αποτελούν μέρος ενός συνόλου που προβλέπεται στην αίτηση ενίσχυσης, η αρμόδια αρχή αποφασίζει την **ανάκτηση της καταβληθείσας ενίσχυσης**.

Δύναται να καταβάλλεται προκαταβολή σε ποσοστό που δεν θα υπερβαίνει το 50% της δημόσιας ενίσχυσης, υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος θα υποβάλει τραπεζική εγγύηση προς όφελος του ΚΟΑΠ σε ποσοστό 110% του ύψους της προκαταβολής, η ημερομηνία της οποίας θα πρέπει να λήγει ένα χρόνο μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των δράσεων, αλλά θα αποδεσμεύεται το αργότερο σε τρεις μήνες μετά την ημερομηνία της τελευταίας πληρωμής αυτού, νοουμένου ότι οι δράσεις έχουν ολοκληρωθεί. Το συνολικό ποσό της προκαταβολής πρέπει να δαπανάται για την

υλοποίηση των σχετικών επενδύσεων δύο έτη μετά την πληρωμή της προκαταβολής. Για αιτήσεις που έλαβαν προκαταβολή και των οποίων η καταληκτική ημερομηνία έπεται της 15^{ης} Οκτωβρίου εκάστου έτους, θα πρέπει εντός του 2^{ου} δεκαπενθήμερου του Οκτωβρίου να υποβάλλονται από τους αιτητές προς το Τμήμα Γεωργίας, κατάσταση δαπανών που αιτιολογεί τη χρήση της προκαταβολής μέχρι τις 15 Οκτωβρίου και βεβαίωση του εναπομένοντος υπολοίπου της αχρησιμοποίητης προκαταβολής στις 15 Οκτωβρίου. Η τελική κατάσταση δαπανών (συμπεριλαμβανομένων τιμολογίων, αποδείξεων και άλλων αποδεικτικών) και η επιβεβαίωση του υπολοίπου παρέχονται έως το τέλος του δεύτερου οικονομικού έτους (15 Οκτωβρίου) μετά την πληρωμή της προκαταβολής.

Σε περίπτωση όπου τυχόν καθυστέρηση υλοποίησης των επενδυτικών δράσεων μεταθέτει την ημερομηνία υλοποίησης τους στο επόμενο οικονομικό έτος και εφόσον ζητηθεί γραπτώς από τον αιτητή, δύναται να δοθεί έγκριση παράτασης μη υπερβαίνουσα τους 6 μήνες και να καταβληθεί το σύνολο της δημόσιας ενίσχυσης, αφού πρώτα ελεγχθεί επί τόπου και διαπιστωθεί ότι οι σε αξία επενδυτικές δράσεις υλοποιήθηκαν σε ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 70% και υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος θα υποβάλει τραπεζική εγγύηση υπέρ του ΚΟΑΠ σε ποσοστό 110% του συνόλου της δημόσιας ενίσχυσης. Η εγγυητική θα λήγει ένα χρόνο μετά τη νέα καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επιλέξιμων επενδύσεων, αλλά θα αποδεσμεύεται το αργότερο σε τρεις μήνες μετά την ημερομηνία της τελευταίας πληρωμής αυτών, νοουμένου ότι έχουν ολοκληρωθεί.

Πληρωμή υπολοίπου

Η αίτηση υπολοίπου υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επιλέξιμων επενδύσεων. Η πληρωμή υπολοίπου πραγματοποιείται εντός εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή της αίτησης υπολοίπου. Το αίτημα ενίσχυσης ή/και το αίτημα υπολοίπου θα πρέπει να συνοδεύεται από τα πιο κάτω παραστατικά:

- 1) Βεβαίωση από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών ασφαλίσεων για τον Συνολικό αριθμό απασχολουμένων στην επιχείρηση κατά την περίοδο της αίτησης και ότι η επιχείρηση έχει τακτοποιημένες τις εισφορές που αφορούν το προσωπικό της στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- 2) Βεβαίωση από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (Φόρος Εισοδήματος) ότι η επιχείρηση έχει τακτοποιημένες τις φορολογικές της υποχρεώσεις για το έτος 2013.
- 3) Βεβαίωση από την Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, ότι η επιχείρηση έχει υποβάλει τη φορολογική δήλωση που αφορά την αμέσως προηγούμενη τριμηνία προ της προκήρυξης του Μέτρου και ότι έχει τακτοποιημένες όλες τις υποχρεώσεις μέχρι την ημερομηνία αυτή.

Το Τμήμα Γεωργίας διενεργεί τους απαραίτητους ελέγχους και εγκρίνει ή απορρίπτει τα αιτήματα πληρωμής. Η ενίσχυση καθίσταται πληρωτέα από την ημερομηνία γνωστοποίησης της ολοκλήρωσης μέρους ή του συνόλου των επενδυτικών δράσεων (ανάλογα με την περίπτωση) και καταβάλλεται στους δικαιούχους το αργότερο εντός 7 μηνών για δράσεις που ολοκληρώνονται εντός ενός έτους και το αργότερο εντός 12 μηνών για δράσεις διάρκειας πέραν του ενός έτους.

Ο δικαιούχος θα επιτρέπει σε εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους και αρμόδιους λειτουργούς του Τμήματος Γεωργίας ή/και του ΚΟΑΠ ή/και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών αρχών της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να επισκέπτονται ελεύθερα τα υποστατικά της επιχείρησης του προς επιθεώρηση των επιχορηγημένων επενδύσεων και να παρέχει σε αυτούς όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις, στοιχεία και πληροφορίες.

19. Έλεγχοι

Οι διοικητικοί έλεγχοι θα εφαρμόζονται για το 100% των δικαιούχων, σε όλα τα τιμολόγια και τα υποστηρικτικά έγγραφα που συλλέγονται κατά την πληρωμή. Όλα αυτά τα έγγραφα θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε ένα ανακεφαλαιωτικό πίνακα, μαζί με τα ποσά εκφρασμένα σε ευρώ.

Όλα τα υποστηρικτικά έγγραφα θα δίνουν τις ακόλουθες πληροφορίες: τον προμηθευτή, το προϊόν / την υπηρεσία που παρέχει με λεπτομέρειες για τον τρόπο που σχετίζεται με το υπό αναφορά Μέτρο, την ημερομηνία, το ποσό (χωρίς ΦΠΑ) και τον Αριθμό Μητρώου ΦΠΑ του προμηθευτή. Επίσης, θα πρέπει να συνοδεύονται από την απόδειξη πληρωμής.

Σε περίπτωση που μια ενέργεια εκτελέστηκε από υπεργολάβους ή προμηθευτές, τα τιμολόγια τους θα πρέπει να καταδεικνύουν ξεκάθαρα για κάθε κόστος με πιο μέρος της ενέργειας σχετίζεται. Εάν υπάρχει μόνο ένα τιμολόγιο, θα πρέπει να αναλύεται σε αυτό το κόστος για την κάθε ενέργεια, διαφορετικά θα πρέπει να υπάρχει ένα ξεχωριστό τιμολόγιο ανά ενέργεια.

Η αρμόδια αρχή, ο ΚΟΑΠ και η Επιτροπή δύνανται να ασκούν τα ίδια δικαιώματα και να απολαύουν των ιδίων εγγυήσεων και ελέγχων έναντι των αιτητών ή/και των οργανισμών εκτέλεσης και τυχόν υπεργολάβων/προμηθευτών τους. Προς το σκοπό αυτό η αρμόδια αρχή, ο ΚΟΑΠ και η Επιτροπή θα έχουν ελεύθερη πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα/υποδομές/αρχεία του αιτητή ή/και του οργανισμού εκτέλεσης όσο και των τρίτων εταιρειών/ προσώπων/ προμηθευτών/ υπεργολάβων/μελετητών που ενεργούν εκ μέρους του οργανισμού εκτέλεσης ή που τους ανατίθενται εργασίες/ενέργειες/υπηρεσίες/προμήθεια προϊόντων/μελέτες κλπ από τον οργανισμό εκτέλεσης. Για τον σκοπό αυτό οι πιο πάνω θα πρέπει να διατηρούν αναλλοίωτες τις πληροφορίες, τα αρχεία και τα έγγραφα που σχετίζονται με άμεσο ή έμμεσο τρόπο με την εκτέλεση της καινοτόμου πρότασης για περίοδο τουλάχιστον 5 ετών μετά από την πληρωμή του υπολοίπου.

Η αρμόδια αρχή, ο ΚΟΑΠ και η Επιτροπή δύνανται, ανά πάσα στιγμή, να διενεργούν τεχνικούς και λογιστικούς ελέγχους, οι οποίοι τους επιτρέπουν να παρακολουθούν την πρόοδο και τον βαθμό υλοποίησης των σχετικών ενεργειών. Οι εντεταλμένοι υπάλληλοι του αρμόδιου οργανισμού, της Επιτροπής και του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχουν επίσης πρόσβαση στα βιβλία και σε κάθε άλλο έγγραφο που αναφέρεται σε πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της σύμβασης, από την υπογραφή της σύμβασης και μέχρι τη συμπλήρωση πενταετίας από την πληρωμή του υπολοίπου.

20. Ποινές / Κυρώσεις

Η εφαρμογή του Μέτρου προνοεί την επιβολή ποινών για περιπτώσεις που αφορούν υποβολή ψευδών δηλώσεων, αθέτηση συμβατικών υποχρεώσεων, εγκατάλειψη των επενδύσεων, καθώς και στις περιπτώσεις δόλου εκ μέρους του αιτητή. Οι ποινές μπορεί να αφορούν κατάπτωση εγγυήσεων, επιστροφή δημόσιων ενισχύσεων (προσαυξημένων με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία και που υπολογίζεται σε συνάρτηση του χρονικού διαστήματος που μεσολάβησε μεταξύ της πληρωμής και της επιστροφής από τον δικαιούχο), καθώς επίσης και αποκλεισμό από επόμενες προκηρύξεις του Μέτρου. Σε σοβαρότερες περιπτώσεις, π.χ. δόλος, μπορεί να ασκηθεί και ποινική δίωξη.

Συγκεκριμένα:

Εάν διαπιστωθεί αθέτηση συμβατικής υποχρέωσης ή εγκατάλειψη του επενδυτικού προγράμματος ή μη ολοκλήρωση του μέχρι την καταληκτική ημερομηνία, δύναται να γίνει κατάπτωση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης καθώς και της εγγυητικής στην περίπτωση που χορηγήθηκε προκαταβολή, ή και να ληφθούν επιπλέον μέτρα προκειμένου να ανακτηθεί το σύνολο τυχόν καταβληθείσας δημόσιας ενίσχυσης, προσαυξημένης με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Επιπλέον ο ΚΟΑΠ δύναται να αποκλείσει τη συμμετοχή του αιτητή σε επόμενες προκηρύξεις του Μέτρου για περίοδο μέχρι και 5 έτη.

Σε περίπτωση αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το εν λόγω ποσό προσαυξημένο με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Αν υπάρχουν εγγυητικές που συστάθηκαν, γίνεται άμεσα η κατάπτωσή τους. Τα ανακτηθέντα ποσά, καθώς και οι τόκοι, καταβάλλονται στον ΚΟΑΠ.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί εγκατάλειψη της καινοτόμου πρότασης ή τροποποίηση της χρήσης της που δεν συνάδει με τους σκοπούς έγκρισής της και χωρίς να υπάρχει η έγκριση του Τμήματος Γεωργίας, ή μη υλοποίηση του έργου, ενώ είχε προηγηθεί λήψη τμηματικών πληρωμών ή προκαταβολής ή του συνόλου της ενίσχυσης, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το εν λόγω ποσό προσαυξημένο με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Τα ανακτηθέντα ποσά, καθώς και οι τόκοι, καταβάλλονται στον ΚΟΑΠ.

Σε περιπτώσεις διαπίστωσης αποκλίσεων που οφείλονται σε ανωτέρα βία, δεν επιβάλλονται ποινές μείωσης ή αποκλεισμού στον αιτητή. Με την επιφύλαξη των περιστάσεων ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1306/2013, μπορούν να γίνουν αποδεκτές ως περιπτώσεις ανωτέρας βίας οι ακόλουθες:

- Θανάτου του ιδιοκτήτη / διευθυντή.
- Ανικανότητας, λόγω προβλημάτων υγείας του ιδιοκτήτη / διευθυντή να ασκήσει το επάγγελμά του για μεγάλο χρονικό διάστημα.
- Σοβαρής φυσικής καταστροφής που προκάλεσε σημαντική ζημιά στην οينوποιητική μονάδα.
- Σοβαρής καταστροφής της επιχείρησης λόγω ατυχήματος.

Η γνωστοποίηση των περιπτώσεων ανωτέρας βίας και οι σχετικές αποδείξεις πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς στο Τμήμα Γεωργίας εντός εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών από το συμβάν.

Επισύρεται η προσοχή των αιτητών, ειδικά ως προς το περιεχόμενο των αιτήσεων τους, καθώς και των οποιωνδήποτε δηλώσεων και στοιχείων τα οποία υποβάλλονται προς υποστήριξη τους, ότι στις πρόνοιες του Άρθρου 46(3) του Περί της Ιδρύσεως και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και άλλων συναφών θεμάτων Νόμου: «Πρόσωπο που παρεμποδίζει τους υπαλλήλους του ΟΑΠ στην εκτέλεση των καθηκόντων τους όπως προνοείται στα εδάφια (1) και (2) ή παρέχει ανακριβή ή ψευδή στοιχεία και πληροφορίες ή παρεμποδίζει με οποιοδήποτε άλλο τρόπο το έργο τους, διαπράττει ποινικό αδίκημα, το οποίο τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι 2 χρόνια ή με χρηματική ποινή μέχρι €8543 ή και με τις δύο αυτές ποινές». Όπου ο Οργανισμός έχει εύλογη υποψία για διάπραξη του πιο πάνω ή οποιουδήποτε άλλου ποινικού αδικήματος, η υπόθεση θα παραπέμπεται στις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

21. Παρατυπίες

Ο ΚΟΑΠ κοινοποιεί στην Επιτροπή όλες τις παρατυπίες εκ μέρους των αιτητών που διαπιστώνονται σύμφωνα με τον **Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1848/2006 της Επιτροπής, της 14ης Δεκεμβρίου 2006 , σχετικά με τις παρατυπίες και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στα πλαίσια της χρηματοδότησης της κοινής γεωργικής πολιτικής και της οργάνωσης συστήματος πληροφόρησης στον τομέα αυτό**. Η έννοια της "παρατυπίας" είναι εκείνη που δίδεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95, σύμφωνα με την οποία παρατυπία συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του δικαίου της Ε.Ε. που προκύπτει από πράξη ή παράληψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός της Ε.Ε. είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της Ε.Ε., είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη για τον κοινοτικό προϋπολογισμό.

Με απλά λόγια, σύμφωνα με τα πιο πάνω "παρατυπία" είναι οποιαδήποτε πράξη ή παράληψη εκ μέρους του αιτητή η οποία παραβιάζει το νόμο (κοινοτικό ή/και εθνικό) και έχει ή θα μπορούσε να είχε ως αποτέλεσμα την είσπραξη ενίσχυσης από τον αιτητή την οποία δε δικαιούται βάσει του νόμου. Δεν αποτελεί προϋπόθεση η ύπαρξη πρόθεσης εκ μέρους του αιτητή για τη διαπίστωση μίας παρατυπίας. Παρατυπίες δύναται να διαπιστωθούν πριν και μετά την πληρωμή της ενίσχυσης.

Για κάθε παρατυπία, ο ΚΟΑΠ παρέχει προς την Επιτροπή (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)) λεπτομερή στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1848/2006. Μεταξύ όλων των άλλων στοιχείων που προβλέπονται από τον προαναφερόμενο Κανονισμό, κοινοποιούνται επίσης προς την Επιτροπή τα προσωπικά δεδομένα των αιτητών. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι τα προσωπικά δεδομένα των αιτητών δύναται επίσης να κοινοποιηθούν στην OLAF σύμφωνα και με τον **Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 του Συμβουλίου της 22ης Ιουνίου 1995 σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν έναντι ορισμένων δικαιούχων συναλλαγών που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΕ**. Η OLAF με τη σειρά της δύναται να κοινοποιήσει τα δεδομένα αυτά στις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 και το άρθρο 7 των κανόνων εφαρμογής του.

22. Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

Οι αιτητές ενημερώνονται για τη λειτουργία στον ΚΟΑΠ Αρχείων Προσωπικών Δεδομένων, σύμφωνα με το Άρθρο 11 του Περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου του 2001.

Η τήρηση του αρχείου αποσκοπεί στην καλύτερη δυνατή λειτουργία του ΚΟΑΠ και των σκοπών που υπηρετεί. Σκοποί του ΚΟΑΠ είναι:

(α) η διαχείριση των πιστώσεων του Ταμείου Πληρωμών,

(β) η πρόληψη και πάταξη ατασθαλιών σε σχέση με τις πιστώσεις που αναφέρονται στο σημείο (α),

(γ) η ανάκτηση ποσών που προέρχονται από τις πιστώσεις που αναφέρονται στο σημείο (α), οι οποίες απωλέστηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας.

Την ευθύνη για τη λειτουργία του αρχείου έχει ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών, Μιχαήλ Κουτσόφτα 20 (γωνία Εσπερίδων και Μιχαήλ Κουτσόφτα) 2000 Λευκωσία, τηλ.: 000357-22557777, Φαξ: 00357-22557755.

Αποδέκτες του αρχείου ή μέρους αυτού και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχει, είναι: Ανάδοχοι του ΚΟΑΠ, Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, Όργανο Πιστοποίησης ΚΟΑΠ, Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), Όργανα και Επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Υπουργείο Εσωτερικών και άλλοι Δημόσιοι Οργανισμοί, Τμήματα και Υπηρεσίες, στο πλαίσιο των νόμιμων αρμοδιοτήτων τους.

23. Δημοσιοποίηση Στοιχείων των Αιτητών στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ – www.capo.gov.cy

Σε εφαρμογή του άρθρου 111 του Κανονισμού (ΕΚ) 1306/2013, ο ΚΟΑΠ υποχρεούται να δημοσιοποιήσει στην ιστοσελίδα του συγκεκριμένα στοιχεία των δικαιούχων κονδυλίων προερχόμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Τα στοιχεία θα περιλαμβάνουν τηρουμένων των σχετικών προνοιών: Το ονοματεπώνυμο (για φυσικά πρόσωπα), την πλήρη εταιρική επωνυμία (για νομικά πρόσωπα), την επωνυμία της ένωσης (για ενώσεις χωρίς δική τους νομική προσωπικότητα), τον δήμο ή την κοινότητα ή το χωριό και τον ταχυδρομικό κώδικα, τα αντίστοιχα ποσά των ενισχύσεων τα οποία έχει λάβει κάθε δικαιούχος κατά το υπό εξέταση οικονομικό έτος και τη φύση και περιγραφή των χρηματοδοτούμενων μέτρων. Η δημοσιοποίηση πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλουν οι εν λόγω Κοινοτικοί Κανονισμοί. Τα δεδομένα ή στοιχεία που δημοσιοποιούνται ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρμόδιες αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ένωσης και των Κρατών Μελών για σκοπούς διαφύλαξης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

24. Εκ των Υστέρων Έλεγχος

Ο αιτητής δύναται να ελεγχθεί εκ των υστέρων από εντεταλμένους ελεγκτές του ΚΟΑΠ, σύμφωνα με το **Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013 (ΤΙΤΛΟΣ V, Κεφάλαιο III).**

Τι αφορούν οι συγκεκριμένοι, εκ των υστέρων έλεγχοι:

Οι εν λόγω, εκ των υστέρων έλεγχοι αφορούν τα εμπορικά έγγραφα των οντοτήτων εκείνων που είναι δικαιούχοι ή οφειλέτες και σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το σύστημα χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ ή των αντιπροσώπων τους ("επιχειρήσεις"), προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον οι συναλλαγές που αποτελούν μέρος του συστήματος χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ έχουν όντως πραγματοποιηθεί και κατά πόσον έχουν εκτελεστεί ορθώς. Σημειώνεται ότι η ακρίβεια των κυριότερων στοιχείων που υπόκεινται στον έλεγχο επαληθεύεται με διασταυρωτικούς ελέγχους, που αφορούν επίσης, εάν χρειαστεί, τα εμπορικά έγγραφα τρίτων μερών.

Ορισμοί

«**εμπορικά έγγραφα**»: κάθε βιβλίο, κατάλογος, σημείωση και δικαιολογητικό έγγραφο, λογιστικό βιβλίο, αρχείο παραγωγής και ποιότητας και η αλληλογραφία σχετικά με την επαγγελματική δραστηριότητα της επιχείρησης, καθώς και τα εμπορικά στοιχεία, υπό οποιαδήποτε μορφή, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικά αποθηκευμένων στοιχείων, εφόσον τα έγγραφα ή στοιχεία αυτά έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τις υπό έλεγχο συναλλαγές.

«**τρίτο πρόσωπο**»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τις πράξεις που γίνονται στα πλαίσια του συστήματος χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ.

Υποχρέωση των επιχειρήσεων να παρέχουν στους ελεγκτές πρόσβαση στα εμπορικά έγγραφα και σε όλες τις απαραίτητες πληροφορίες

Οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων ή τρίτο μέρος έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι παρέχονται στους υπεύθυνους για τον έλεγχο υπαλλήλους ή στα εξουσιοδοτημένα για τον σκοπό αυτό πρόσωπα, όλα τα εμπορικά έγγραφα και οι συμπληρωματικές πληροφορίες. Τα ηλεκτρονικά αποθηκευμένα στοιχεία πρέπει να παρέχονται σε κατάλληλο υπόθεμα. Όταν το σύνολο ή μέρος των εμπορικών εγγράφων που βάσει του εν λόγω Κανονισμού πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ελέγχου, βρίσκονται σε επιχείρηση του ίδιου εμπορικού ομίλου, της ίδιας εταιρείας ή της ίδιας σύμπραξης επιχειρήσεων που διευθύνεται σε ενιαία βάση με την ελεγχόμενη εταιρεία, ανεξαρτήτως του εάν βρίσκονται εντός ή εκτός του εδάφους της Ένωσης, η ελεγχόμενη επιχείρηση πρέπει να τα θέτει στη διάθεση των αρμόδιων για τον έλεγχο υπαλλήλων, σε τόπο και χρόνο που καθορίζονται από το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για τη διενέργεια του ελέγχου.

Ειδική Υπηρεσία

Η Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης του ΚΟΑΠ είναι υπεύθυνη, σύμφωνα με το άρθρο 85 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και το άρθρο 14(2) του Περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμο του 2003, για την παρακολούθηση της εφαρμογής του Κανονισμού, το σχεδιασμό, τον συντονισμό και τη γενική εποπτεία των εν λόγω ελέγχων που διενεργούνται από υπαλλήλους που ανήκουν σε άλλες υπηρεσίες (π.χ. Εξειδικευμένους για τους συγκεκριμένους ελέγχους, ελεγκτές στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του ΚΟΑΠ, στο Τμήμα Τελωνείων κ.α.).

Νομικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων

Οι επιχειρήσεις πρέπει να ενημερώνονται μέσα από τη Νομοθεσία της Ε.Ε. και της Κυπριακής Δημοκρατίας για τις σχετικές νομικές τους υποχρεώσεις. Η παρούσα αναφορά είναι περιληπτική, συνεπώς δεν αναφέρει εξαντλητικά και στην απαιτούμενη λεπτομέρεια όλες τις νομικές υποχρεώσεις των ελεγχόμενων. Όλη η σχετική

πληροφόρηση συμπεριλαμβανομένης της Νομοθεσίας, μπορεί να αντληθεί ηλεκτρονικά από την ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ <http://www.capo.gov.cy>.

25. Ενστάσεις

Επιχειρήσεις των οποίων οι αιτήσεις, εν μέρει ή στο σύνολο τους, απορρίπτονται σε οποιοδήποτε στάδιο της αξιολόγησης, έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν γραπτή ένσταση, μέσα σε 15 εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της σχετικής επιστολής ενημέρωσης τους από το Τμήμα Γεωργίας. Η ένσταση πρέπει να αποσταλεί ταχυδρομικώς με συστημένη επιστολή προς τη Διευθύντρια του Τμήματος Γεωργίας ή να παραδοθεί δια χειρός έναντι απόδειξης παραλαβής στα γραφεία του Τμήματος Γεωργίας, κλάδος Αμπελουργίας-Οινολογίας

Οι ενστάσεις θα εξετάζονται από Επιτροπή Ενστάσεων η οποία απαρτίζεται από λειτουργούς του Τμήματος Γεωργίας και του ΚΟΑΠ, οι οποίοι δεν είχαν καμία συμμετοχή στη διαδικασία εξέτασης των αιτήσεων σε προηγούμενο στάδιο, για τις οποίες υποβάλλεται ένσταση. Η Επιτροπή Ενστάσεων κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της διατηρεί πλήρη αυτονομία και ανεξαρτησία, υπό την προϋπόθεση ότι ενεργεί μέσα στα πλαίσια των νόμων και κανονισμών που διέπουν την προκήρυξη και υλοποίηση του Μέτρου.

Στις περιπτώσεις ενστάσεων που αφορούν απορρίψεις λόγω μη τήρησης των τυπικών προϋποθέσεων, η Επιτροπή εξετάζει το περιεχόμενο του φακέλου της αίτησης και αποφασίζει εάν κρίνεται δικαιολογημένη ή όχι η ένσταση τους.

Στις περιπτώσεις ενστάσεων που αφορούν αιτήσεις οι οποίες πληρούσαν τις τυπικές προϋποθέσεις και απορρίφθηκαν είτε λόγω χαμηλής βαθμολογίας ή για άλλο λόγο, η Επιτροπή εξετάζει τους λόγους της κάθε ένστασης σε σχέση μόνο με το περιεχόμενο του φακέλου της αίτησης και δεν αποδέχεται την αντικατάσταση των υποβληθέντων στοιχείων και παραστατικών. Η υποβολή διευκρινήσεων ή/και συμπληρωματικών στοιχείων για περαιτέρω τεκμηρίωση μπορεί να γίνει αποδεκτή. Η Επιτροπή, όπου δικαιολογείται, αναβαθμολογεί την αίτηση, τεκμηριώνοντας κάθε αλλαγή που επιφέρει στη βαθμολογία.

Δικαίωμα υποβολής ένστασης παρέχεται και μετά την εκτέλεση της πληρωμής από τον ΚΟΑΠ. Η ένσταση πρέπει να υποβληθεί εντός περιόδου δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία πληρωμής. Μετά την πάροδο αυτής της προθεσμίας, τυχόν ενστάσεις θα παραλαμβάνονται, θα σφραγίζονται ως εκπρόθεσμες και δεν θα εξετάζονται. Ενστάσεις που τυχόν να υποβληθούν εκ παραδρομής στα Γραφεία του ΚΟΑΠ, θα διαβιβάζονται και αυτές στο Τμήμα Γεωργίας για εξέταση.

26. Ηλεκτρονική Ενημέρωση

Το παρόν έντυπο δεν είναι εξαντλητικό και πρέπει να διαβάζεται παράλληλα με τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρονται στην Παράγραφο 1. Οι Κανονισμοί αυτοί βρίσκονται στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>, στην ιστοσελίδα Τμήματος Γεωργίας <http://www.moa.gov.cy> και στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ <http://www.capo.gov.cy>.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

με ημερομηνία 6/5/2003 και αριθμό 2003/361/ΕΚ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ, ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Άρθρο 3

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών

1. «Ανεξάρτητη επιχείρηση» είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.
2. «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις» είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατόντη επιχείρηση).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την οικεία επιχείρηση:

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου («business angels») και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε μια ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει το 1.250.000 ευρώ·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και λιγότερο από 5.000 κατοίκους.

3. «Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά θεωρείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση δύναται να υποβάλει δηλώσεις σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί ποιος το κατέχει εφόσον η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ή μέσω φυσικών προσώπων ή ομάδας φυσικών προσώπων. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών και περίοδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλειστή διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που

εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος.

Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

α) οι μισθωτοί·

β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·

γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·

δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή - εφόσον υπάρχουν - τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν, στα οποία προστίθεται το

100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με τις συνεργαζόμενες αυτές επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατάντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΤΙΤΛΟΣ II **ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 7 **Στατιστικές**

Η Επιτροπή λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να παρουσιάζει τις στατιστικές που καταρτίζει σύμφωνα με τις παρακάτω τάξεις επιχειρήσεων:

- α) 0 έως 1 απασχολούμενο άτομο
- β) 2 έως 9 απασχολούμενα άτομα
- γ) 10 έως 49 απασχολούμενα άτομα
- δ) 50 έως 249 απασχολούμενα άτομα

Άρθρο 8 **Παραπομπές**

1. Κάθε κοινοτική κανονιστική ρύθμιση ή κάθε κοινοτικό πρόγραμμα που θα τροποποιείται ή θα καταρτίζεται στο μέλλον και θα αναφέρει τους όρους «ΜΜΕ», «πολύ μικρή επιχείρηση», «μικρή επιχείρηση» ή «μεσαία επιχείρηση» ή οποιονδήποτε άλλον παρόμοιο όρο, πρέπει να παραπέμπει στον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση.

2. Κατά τη διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου, τα τρέχοντα κοινοτικά προγράμματα που χρησιμοποιούν τον ορισμό ΜΜΕ της σύστασης 96/280/ΕΚ θα εξακολουθήσουν να παράγουν τα αποτελέσματά τους και τα ευεργετήματα υπέρ των επιχειρήσεων, οι οποίες θεωρούντο ως ΜΜΕ κατά την κατάρτισή τους. Δεν θίγονται οι νομικές δεσμεύσεις που ανέλαβε η Επιτροπή βάσει αυτών των προγραμμάτων.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, οποιαδήποτε τροποποίηση, μέσα στα προγράμματα αυτά, του ορισμού των ΜΜΕ μπορεί να γίνει μόνον αν υιοθετηθεί ο ορισμός που περιέχεται στην παρούσα σύσταση σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 9 **Αναθεώρηση**

Με βάση τον απολογισμό που θα πραγματοποιηθεί πριν από τις 31 Μαρτίου 2006 σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού που περιέχεται στην παρούσα σύσταση και λαμβανομένων υπόψη ενδεχόμενων τροποποιήσεων του άρθρου 1 της έβδομης

οδηγίας 83/349/ΕΟΚ περί του ορισμού των συνδεδεμένων επιχειρήσεων κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας, η Επιτροπή προσαρμόζει στο αναγκαίο μέτρο τον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση, κυρίως δε τα όρια για τον κύκλο εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού, ώστε να συνεκτιμηθούν η υπάρχουσα πείρα και οι μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες στην Κοινότητα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (Παράρτημα VII, Μέρος II του κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013)

1. Οίνος

Οίνος είναι το προϊόν που παράγεται αποκλειστικά με πλήρη ή μερική αλκοολική ζύμωση νωπών σταφυλιών, είτε αυτά έχουν υποστεί έκθλιψη είτε όχι, ή γλεύκους σταφυλιών.

Ο οίνος έχει:

α) ανεξαρτήτως της εφαρμογής ή μη των επεξεργασιών που προσδιορίζονται στο παράρτημα ΧVa σημείο Β, αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 8,5% vol., υπό τον όρο ότι προέρχεται αποκλειστικά από σταφύλια που έχουν συγκομιστεί στις αμπελουργικές ζώνες Α και Β που αναφέρονται στο προσάρτημα του παρόντος παραρτήματος, και τουλάχιστον 9% vol. για τις άλλες αμπελουργικές ζώνες·

β) κατά παρέκκλιση του ισχύοντος ελάχιστου αποκτημένου αλκοολικού τίτλου, εφόσον φέρει προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη και ανεξαρτήτως της εφαρμογής ή μη των επεξεργασιών που προσδιορίζονται στο παράρτημα ΧVa σημείο Β, αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 4,5 % vol.·

γ) συνολικό αλκοολικό τίτλο όχι ανώτερο από 15% vol. Κατά παρέκκλιση:

- το μέγιστο όριο του ολικού αλκοολικού τίτλου μπορεί να φθάνει το 20% vol. για τους οίνους που παράγονται χωρίς εμπλουτισμό σε ορισμένες αμπελουργικές περιοχές της Κοινότητας οι οποίες θα προσδιοριστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4,
- το μέγιστο όριο του ολικού αλκοολικού τίτλου μπορεί να υπερβαίνει το 15% vol. για οίνους με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης που παράγονται χωρίς εμπλουτισμό·

δ) με την επιφύλαξη παρεκκλίσεων που είναι δυνατόν να θεσπιστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4, ολική οξύτητα, εκφραζόμενη σε τρυγικό οξύ, τουλάχιστον 3,5 γραμμάρια ανά λίτρο, ήτοι 46,6 χιλιοστοίσοδύναμα ανά λίτρο.

«Ρετσίνα» είναι ο οίνος που παράγεται αποκλειστικά στη γεωγραφική επικράτεια της Ελλάδας από γλεύκος σταφυλιών επεξεργασμένο με ρητίνη Πεύκης Χαλεπίου. Η χρησιμοποίηση της ρητίνης της Πεύκης Χαλεπίου επιτρέπεται μόνο για την παραγωγή οίνου «Ρετσίνα» υπό τους όρους της ισχύουσας ελληνικής νομοθεσίας.

Κατά παρέκκλιση του στοιχείου β), τα «Tokaji eszencia» και «Tokajská esencia» θεωρούνται οίνοι.

2. Νεαρός οίνος που βρίσκεται ακόμη σε ζύμωση

Νεαρός οίνος που βρίσκεται ακόμη σε ζύμωση είναι το προϊόν του οποίου η αλκοολική ζύμωση δεν έχει ακόμη περατωθεί και ο οποίος δεν έχει ακόμη διαχωριστεί από την οινολάσπη του.

3. Οίνος λικέρ

Οίνος λικέρ είναι το προϊόν:

α) που έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 15% vol. και όχι ανώτερο από 22% vol.·

β) που έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 17,5% vol., εξαιρουμένων ορισμένων οίνων λικέρ με ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι περιλαμβάνονται σε κατάλογο που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4.·

γ) που παράγεται από:

- γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση,
- οίνο,
- συνδυασμό των παραπάνω προϊόντων, ή
- γλεύκος σταφυλιών ή μείγμα αυτού με οίνο, προκειμένου για οίνους λικέρ με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι θα καθοριστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4·

δ) που έχει αρχικό φυσικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 12% vol., εξαιρουμένων ορισμένων οίνων λικέρ με ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι περιλαμβάνονται σε κατάλογο που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4.

- ε) στο οποίο έχουν προστεθεί τα ακόλουθα:
- i) μεμονωμένα ή σε μείγμα:
    - ουδέτερη αλκοόλη οινικής προέλευσης, συμπεριλαμβανομένης της αλκοόλης που προέρχεται από απόσταξη σταφίδων, με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 96% vol.,
    - απόσταγμα οίνου ή σταφίδων με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 52% vol. και όχι ανώτερο από 86% vol.,
  - ii) καθώς και, κατά περίπτωση, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα προϊόντα:
    - συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών,
    - συνδυασμός ενός από τα προϊόντα που αναφέρονται στο στοιχείο ε) σημείο i) με γλεύκος σταφυλιών που αναφέρεται στο στοιχείο γ) πρώτη και τέταρτη περίπτωση·
    - στ) στο οποίο, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του στοιχείου ε), προκειμένου για ορισμένους οίνους λικέρ με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι περιλαμβάνονται σε κατάλογο που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4, έχουν προστεθεί:
  - i) οποιοδήποτε από τα προϊόντα που απαριθμούνται στο στοιχείο ε) σημείο i), μεμονωμένα ή σε συνδυασμό· ή
  - ii) ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα προϊόντα:
    - αλκοόλη από οίνο ή από σταφίδες με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 95% vol. και όχι ανώτερο από 96% vol.·
    - αποστάγματα οίνου ή στεμφύλων σταφυλιών με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 52% vol. και όχι ανώτερο από 86% vol.,
    - αποστάγματα σταφίδων με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 52% vol. και κατώτερο από 94,5% vol.
  - iii) και, κατά περίπτωση, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα προϊόντα:
    - γλεύκος σταφυλιών από λιαστά σταφύλια που έχει υποστεί μερική ζύμωση,
    - συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών που παράγεται με απευθείας θέρμανση και, εκτός της κατεργασίας αυτής, ανταποκρίνεται στον ορισμό του συμπυκνωμένου γλεύκους σταφυλιών,
    - συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών,
    - συνδυασμός ενός από τα προϊόντα που απαριθμούνται στο στοιχείο στ) σημείο ii) με γλεύκος σταφυλιών που αναφέρεται στο στοιχείο γ) πρώτη και τέταρτη περίπτωση.

4. Αφρώδης οίνος

Αφρώδης οίνος είναι το προϊόν:

α) που παράγεται με πρώτη ή δεύτερη αλκοολική ζύμωση:

- από νωπά σταφύλια,
- από γλεύκος σταφυλιών,
- από οίνο·

β) που, κατά την εκπωμάτιση του δοχείου, εκλύει διοξείδιο του άνθρακα προερχόμενο αποκλειστικά από τη ζύμωση·

γ) που, όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα·

δ) για το οποίο ο ολικός αλκοολικός τίτλος των “cuvées” που προορίζονται για την παρασκευή του είναι τουλάχιστον 8,5% vol.

5. Αφρώδης οίνος ποιότητας

Αφρώδης οίνος ποιότητας είναι το προϊόν:

α) που παράγεται με πρώτη ή δεύτερη αλκοολική ζύμωση:

- από νωπά σταφύλια,
- από γλεύκος σταφυλιών,
- από οίνο·

β) που, κατά την εκπωμάτιση του δοχείου, εκλύει διοξείδιο του άνθρακα προερχόμενο αποκλειστικά από τη ζύμωση·

γ) που, όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3,5 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα·

δ) για το οποίο ο ολικός αλκοολικός τίτλος των “cuvées” που προορίζονται για την παρασκευή του είναι τουλάχιστον 9% vol.

6. Αφρώδης οίνος ποιότητας αρωματικού τύπου

Αφρώδης οίνος ποιότητας αρωματικού τύπου είναι ο αφρώδης οίνος ποιότητας:

α) που παρασκευάζεται με αποκλειστική χρησιμοποίηση, κατά την παρασκευή της “cuvée”, γλεύκους σταφυλιών ή γλεύκους σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση, το οποίο προέρχεται από συγκεκριμένες οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπέλου, βάσει καταλόγου που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4. Οι αφρώδεις οίνοι ποιότητας αρωματικού τύπου που παράγονται παραδοσιακά με τη χρησιμοποίηση οίνων κατά την παρασκευή της “cuvée”, προσδιορίζονται από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4·

β) που, όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα·
γ) του οποίου ο αποκτημένος αλκοολικός τίτλος είναι τουλάχιστον 6% vol·
δ) του οποίου ο ολικός αλκοολικός τίτλος είναι τουλάχιστον 10% vol.
Οι ειδικοί κανόνες όσον αφορά άλλα συμπληρωματικά χαρακτηριστικά ή συνθήκες παραγωγής και εμπορίας καθορίζονται από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4.

7. Αεριούχος Αφρώδης οίνος

Αεριούχος αφρώδης οίνος είναι το προϊόν που:

α) παράγεται από οίνο χωρίς προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη·
β) κατά την εκπωμάτωση του δοχείου, εκλύει διοξείδιο του άνθρακα προερχόμενο εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από προσθήκη αυτού του αερίου·
γ) όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα.

8. Ημιαφρώδης οίνος

Ημιαφρώδης οίνος είναι το προϊόν που:

α) παράγεται από οίνο, υπό τον όρο ότι ο εν λόγω οίνος έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 9% vol·
β) έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 7% vol·
γ) όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 1 bar και όχι ανώτερη από 2,5 bar, η οποία οφείλεται στο διαλυμένο ενδογενές διοξείδιο του άνθρακα·
δ) συσκευάζεται σε δοχεία των 60 λίτρων ή μικρότερα.

9. Αεριούχος ημιαφρώδης οίνος

Αεριούχος ημιαφρώδης οίνος είναι το προϊόν που:

α) παράγεται από οίνο·
β) έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 7% vol. και ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 9% vol·
γ) όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 1 bar και όχι ανώτερη από 2,5 bar, η οποία οφείλεται στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα που προέρχεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από προσθήκη·
δ) συσκευάζεται σε δοχεία των 60 λίτρων ή μικρότερα.

10. Γλεύκος σταφυλιών

Γλεύκος σταφυλιών είναι το υγρό προϊόν που παράγεται φυσικώς ή με φυσικές διεργασίες από νωπά σταφύλια. Αποκτημένος αλκοολικός τίτλος του γλεύκους σταφυλιών που δεν υπερβαίνει το 1% vol. είναι αποδεκτός.

11. Γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση

Γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση είναι το προϊόν της ζύμωσης γλεύκους σταφυλιών, το οποίο έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο ανώτερο από 1% vol. και κατώτερο από τα τρία πέμπτα του ολικού κατ' όγκο αλκοολικού τίτλου του.

12. Γλεύκος σταφυλιών από λιαστά σταφύλια που έχει υποστεί μερική ζύμωση

Γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση από λιαστά σταφύλια είναι το προϊόν της μερικής ζύμωσης γλεύκους από λιαστά σταφύλια, του οποίου η περιεκτικότητα σε ολικά σάκχαρα πριν από τη ζύμωση είναι τουλάχιστον 272 γραμμάρια ανά λίτρο και ο φυσικός και αποκτημένος αλκοολικός τίτλος δεν είναι κατώτερος από 8% vol. Εντούτοις, ορισμένοι οίνοι ανταποκρινόμενοι στις απαιτήσεις αυτές, οι οποίοι θα προσδιοριστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4, δεν θεωρούνται γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση από λιαστά σταφύλια.

13. Συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών

Συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών είναι το μη καραμελωμένο γλεύκος σταφυλιών που παράγεται με μερική αφυδάτωση γλεύκους σταφυλιών, με οποιαδήποτε επιτρεπόμενη μέθοδο εκτός από την απευθείας θέρμανση, κατά τρόπο ώστε η ένδειξη του διαθλασιμέτρου το οποίο χρησιμοποιείται σύμφωνα με μέθοδο που θα καθοριστεί βάσει του άρθρου 120ζ, σε θερμοκρασία 20°C, να μην είναι κατώτερη από 50,9%.

Το συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών επιτρέπεται να έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο που δεν υπερβαίνει το 1% vol.

14. Διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών

Διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών είναι το μη καραμελωμένο υγρό προϊόν που:

α) παράγεται με μερική αφυδάτωση γλεύκους σταφυλιών, με οποιαδήποτε επιτρεπόμενη μέθοδο εκτός από την απευθείας θέρμανση, κατά τρόπο ώστε η ένδειξη του διαθλασιμέτρου το οποίο χρησιμοποιείται σύμφωνα με μέθοδο που πρόκειται να καθοριστεί βάσει του άρθρου 120ζ, σε θερμοκρασία 20°C, να μην είναι κατώτερη από 61,7%·

β) έχει υποστεί επιτρεπόμενη κατεργασία μείωσης της οξύτητας και απομάκρυνσης συστατικών, εκτός από τα σάκχαρα·

γ) παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- pH που δεν υπερβαίνει την τιμή 5 στους 25 Brix,

- οπτική πυκνότητα σε μήκος κύματος 425 nm, για πάχος 1 cm, που δεν υπερβαίνει την τιμή 0,100 για γλεύκος σταφυλιών συμπυκνωμένου στους 25 Brix,
- περιεκτικότητα σε σακχαρόζη μη ανιχνεύσιμη με μέθοδο ανάλυσης που πρόκειται να καθοριστεί,
- δείκτη Folin-Ciocalteu που δεν υπερβαίνει την τιμή 6,00 στους 25 Brix,
- ογκομετρούμενη οξύτητα όχι μεγαλύτερη από 15 χιλιοστοίσοδύναμα ανά χιλιόγραμμο ολικών σακχάρων,
- περιεκτικότητα σε διοξείδιο του θείου που δεν υπερβαίνει τα 25 χιλιοστόγραμμα ανά χιλιόγραμμο ολικών σακχάρων,
- περιεκτικότητα σε σύνολο κατιόντων όχι μεγαλύτερη από 8 χιλιοστοίσοδύναμα ανά χιλιόγραμμο ολικών σακχάρων,
- αγωγιμότητα στους 25 Brix και 20°C που δεν υπερβαίνει τα 120 micro-Siemens/cm,
- περιεκτικότητα σε υδροξυμεθυλοφουρουράλη που δεν υπερβαίνει τα 25 χιλιοστόγραμμα ανά χιλιόγραμμο ολικών σακχάρων,
- παρουσία μεσοϊνοσιτόλης.

Το διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών επιτρέπεται να έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο που δεν υπερβαίνει το 1% vol.

15. Οίνος από λιαστά σταφύλια

Οίνος από λιαστά σταφύλια είναι το προϊόν που:

- α) παρασκευάζεται χωρίς εμπλουτισμό, από σταφύλια που έχουν αφεθεί στον ήλιο ή στη σκιά για μερική αφυδάτωση·
- β) έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 16% vol. και αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 9% vol.·
- γ) έχει φυσικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 16% vol. (ή 272 γραμμάρια σακχάρων ανά λίτρο).

16. Οίνος από υπερώριμα σταφύλια

Οίνος από υπερώριμα σταφύλια είναι το προϊόν που:

- α) παράγεται χωρίς εμπλουτισμό·
- β) έχει φυσικό αλκοολικό τίτλο ανώτερο από 15% vol.·
- γ) έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 15% vol. και αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 12% vol.

Τα κράτη μέλη δύνανται να ορίζουν περίοδο παλαίωσης για το προϊόν αυτό.

17. Ξίδι από οίνο

Ξίδι από οίνο είναι το ξίδι που:

- α) παράγεται αποκλειστικά με οξική ζύμωση οίνου·
- β) έχει ολική οξύτητα τουλάχιστον 60 γραμμάρια ανά λίτρο, εκφραζόμενη σε οξικό οξύ.